RECEIVED

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLIX. Ч. 185. Джерзі Сити, Н. Дж., середа, 13-го серпня 1941. No. 185. Jersey City, N. J., Wednesday, August 13, 1941. VOL. XLIX.

ТРИ ЦЕНТИ в злучених державах америки. ПЯТЬ ЦЕНТІВ за границею злучених держав америки. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS in the United States of America. FIVE CENTS elsewhere.

ГОЛ ВЗИВАЄ ЯПОНІЮ ДО ЗМІНИ СВОЄЇ ПОЛІТИКИ

ВАШИНГТОН. — Секретар стейту, Кордел Гол, заявив, що Америка піде на всякі переговори з Японією в справі вирівнання непорозумінь під одною умовою, а саме, коли японський уряд змінить свою політику. Ця зміна японської заграничної політики в розумінні секретаря стейту, це відкинення сили як засобу національної політики, а привернення мирної системи співжиття з другими народами, опертої на засаді міжнародного права.

Запитаний журналістом, чи це правда, що Америка намовляє, щоб Японія відійшла від держав „осі", Гол відповів, що ці поголоски не мають жадної основи. Щойно приняття Японією мирової програми у відношенні до її сусідів вможливить наладнання нормальних дипломатичних відносин з Америкою. Очевидно, секретар стейту Гол не робив жадних мирових пропозицій Японії своїми замітками, але повторив це, що є незломною засадою американського уряду в міжнародній політиці — мирний спосіб в полагоджуванні конфліктів.

Секретар стейту Гол за продовження військової служби.

На своїй пресовій конференції, секретар стейту Гол заявився рівнож за продовження військової служби. Він сказав, що це є імперативним для захисту інтересів Америки мати сильну армію, головно в теперішні часи, коли з усіх боків чигає небезпека.

КОНГРЕСМЕНИ ДЕБАТУЮТЬ ВІЙСЬКОВИЙ ЗАКОН.

ВАШИНГТОН. — Щоб уможливити ухвалення закону про продовження військової служби, більшість членів Комітету Військових Справ в палаті послів погодилася на компромісовий реченець продовження цеї служби. Досі президент Рузвелт, департамент війни і демократична більшість в палаті послів, домагалися безграничного продовження військової служби на час надзвичайного стану. Тепер, після коли сенат ухвалив продовжити реченець служби до 18 місяців, рівнож і палата послів схильна приняти цей закон і над ним голосувати.

ПРЕЗИДЕНТ ОБМЕЖУЄ КРЕДИТ.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт відновив примінення закону з 6. жовтня 1917, на основі якого уповажнив він Федеральну Резервову Раду обмежити позички, затягувані на сплати товарів, взятих на кредит. Це в першу чергу відноситься до кредиту на такі товари як самоходи, машини до prання, рефріджерейтори і др. продукти, зроблені зо сталі. В заяві президента про обмеження кредиту кажеться, що ці заходи вводяться в життя тому, щоб запобігти інфляції, котра загрожує Америці.

СТРАЙКИ ЗДЕРЖУЮТЬ ВИСИЛКУ ЛІТАКІВ ДО АНГЛІЇ.

КАЛДВИЛ (Н. Дж.). — Дирекція відомої летунської фабрики Куртіс-Райт повідомляє, що в наслідок чотириденного страйку в цій фабриці, не викінчено бомбовики і то не тільки тих, що були призначені для Англії, але й тих, що їх доставляють американській армії. Згадана фабрика виробляє пропелери до т. зв. „літаючих торпед", тип літака, званого „Мартін B-26", котрий літає 360 миль на годину й є найшвидшим бомбовиком.

УСПІШНИЙ ВИСТУП ЛЮБКИ КОЛЕССИ В ТОРОНТІ.

ТОРОНТО (Онтеріо, Канада). — Українська піаністка міжнародньої слави, Любка Колесса, зібрала великі оплески від численної канадійської публики своїм виступом у симфонічнім концерті в „Варзити Аріна", яким дірігував Франк Морч.

Вся торонтонська преса принесла дуже похвальні рецензії. Гектор Чарлсворт, пишучи про її виступ в газеті „Гловб енд Мейл" з 1. серпня ц. р., так її характеризує: „Від довшого часу кружляли поголоски в музичних колах про виімкову здібність пані Колесси, однак краса її гри перейшла всі сподівання. Вона є українкою з роду й одною з найздібніших учениць славного віденця Еміля Заввера... Її дотик є прегарний, її технічна вправа знаменита. Спонтаність і верва її гри є так само замітні як її бездоганне виконання. В одному відношенні її не переходить жадний піяніст наших днів; минув не один місяць від того часу, як чулося таке захоплююче стакато, точне, іскристе й чисте як кристаль". Друга газета „Евнінг Телеграм" з 1. серпня 1941. р. приносить довгу похвальну рецензію з портретом Любки Колесси.

ДОМАГАЮТЬСЯ ЗІРВАННЯ З УРЯДОМ ПЕТЕНА.

ВАШИНГТОН. — „Комітет оборони Америки", організація, яка вірить і пропагує участь Америки у війні, домагається, щоб уряд Злучених Держав зірвав дипломатичні зносини з урядом Віші, або домагався від марш. Петена ставити сильний опір німецьким домаганням.

ГОДЯТЬСЯ НЕ ВЕСТИ ПРОПАҐАНДИ.

БУЕНОС АЙРЕС (Арґентина). — Міністерство заграничних справ оголосило письменні заяви німецького й англійського урядів, котрі зобовязуються не вести пропаганди на терені Арґентини. Уряд домагався того від амбасад тих держав, щоб заперестали вести пропаганду, що й сталося.

АМЕРИКА ПРИГОТОВЛЯЄ ПОЖИВУ ДЛЯ НЕСЕННЯ ПОМОЧІ ПІСЛЯ ВІЙНИ

З Вашингтону доносять, що американський уряд починає громадити величезні засоби поживи для висилки в Европу, Азію й інші континенти, коли закінчиться теперішня війна. Плянується зорганізувати на західній півкулі щось в роді „міжнародного шпихліра".

Департамент рільництва оголосив, що на міжнародній пшеничній конференції, відбутій в столиці в липні, представники Америки, Канади, Арґентини, Австралії й Великої Британії, постановили представити своїм урядам справу допомоги. Цей департамент подав далі, що в цій справі вже пороблено багато практичної роботи. Пороблено спис евентуальних надвижок поживи, збіжжа, худоби, товщу та молочних продуктів, котрі зможуть бути розділені між потребуючі народи спустошених війною країв.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ КІНЧИТЬ СВОЮ МІСІЮ В ЕСПАНІЇ

Американський Червоний Хрест закінчив свою гуманітарну місію в Еспанії з дуже додатним вислідом допомогової акції серед населення. За шість місяців АЧХ роздав між потребуючих 20,000 тон поживи, вартости $4,000,000. Голова цеї місії полк. Кери Крокет зробив 33,000 клм. дороги в Еспанії, відвідував численних губернаторів, допомогові стації й комітети майже в цілій Еспанії. Полк. Крокет заявив, що американська допомога кормила більш як 1,000,000 еспанців. Він сказав, що еспанська допомогова акція т. зв. „Авксіліо Сосіяль", котра являється відногою еспанської фашистівської „Фаланги", веде подиву гідну гуманітарну роботу, якої досі ще в Еспанії не ведено.

ГІТЛЄР РОБИТЬ ВСЕ, ЩОБ АМЕРИКА НЕ ВСТУПИЛА ДО ВІЙНИ—КАЖЕ СПЕЦІЯЛІСТ

Майор Еліот, військовий знаток „Ню Йорк Геральд Трибюн" твердить, що Гітлер тепер переводить велику стратегію, щоб здержати Америку від активної участи у війні проти Німеччини. На думку Еліота, наступ в Росії й проти-комуністичний похід, ведеться в намірі відвернути бритійську й американську публичну опінію від ненависти до Німеччини. Для того втягнути у проти-большевицьку війну також Финляндію. яка тішилася добрим іменем в англьо-саксонських краях. В тій цілі рівнож натискається на Францію, котра, ставнувши по боці Гітлера, має переконати світ, що мимо всего, „Німеччина не є ще найгірша". По розгромі Росії, Гітлер напевно виступить з конкретними мировими пропозиціями, каже майор Еліот.

НІМЦІ СКОРО ПОСУВАЮТЬСЯ В ГЛИБ УКРАЇНИ

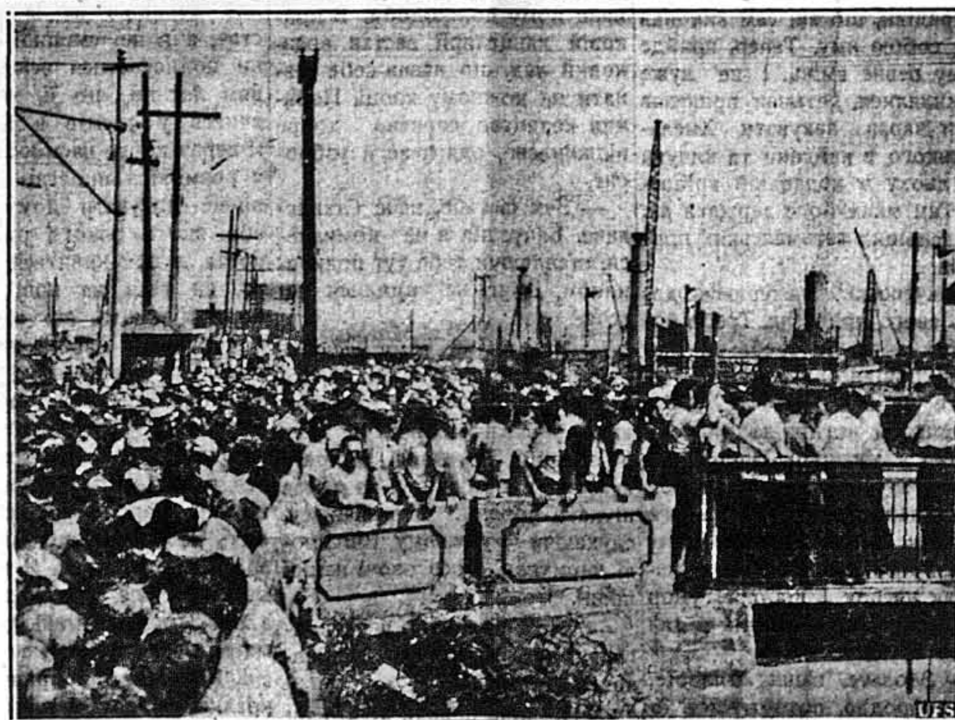
Німецькі воєнні звідомлення говорять, що німецькі війська на Україні скоро посуваються вперед і, що загрожують безпосередньо двом важним портам, Одесі і Миколаєви. В кількох місцях вони окружили більші частини совєтського війська. Армія маршала Будьонного мала зазнати тяжкого ушкодження і вона знаходиться в замішаному стані. Німці кинули на цей фронт багато літаків, які нищать на задах комунікаційні лінії. Ті літаки знищили також декілька совєтських кораблів у чорноморських портах. Одесу, кажуть німецькі кола, совєтські власти почали евакувати.

НІМЦІ ПРУТЬ ДО КАВКАЗУ

В лондонських колах є побоювання, що німецька офензива на Україні може бути успішна. Колиб так сталось, то це буде велика загроза не лиш для Совєтів, але також для бритійських інтересів. Бо німці дістануться до Кавказу і там не лиш, що здобудуть джерела нафти, але також загрозять безпосередньо Близькому Сходови. Колиб, одначе, німцям не вдалось пробитись туди до Кавказу, то вони вдарять через Туреччину, щоб дістатись до Іраку, кажуть англійські кола. В болгарських портах німці збирають кораблі і всякі барки, щоб при помочи них перевозити своє військо до портів на Чорнім морі.

СОВЄТИ ПРИЗНАЮТЬ ЗАГРОЗУ

Совєтські звідомлення говорять про успішні протинаступи совєтських військ на німецькі лінії. Кажуть також, що на цілій лінії, крім полудневого відтинку, їм вповні вдається здержувати напір німців. Але водночас Совєти стверджують нову небезпеку з боку німців, які хочуть відтяти Совєти від моря. Проти німців маршал Будьонний кинув маси совєтської кавалерії. Та кавалерія має за завдання нападати на німецькі висунені відділи і їх нищити. Коли совєтська кавалерія зблизиться до фронту, то злазить з коней і бється як піхота.

НАЙКРАЩА ЛІНІЯ.—Страйкарі у Федерал Шипбилдинг енд Драйдок Ко. у Карні, Ню Джерзі, стають у ряди коло брам фабрики, щоб дістати чеки. Дістaвши заплату, вони наново створили ряди, цим разом пікетові. Уряд Злучених Держав готов взяти фабрику під свій заряд, щоб скінчити страйк, що здержує виконання оборонних контрактів вартости 450 міліонів долярів.

ЯПОНІЯ СТАВИТЬ СВОЮ ЕКОНОМІКУ НА ВОЄННУ СТОПУ

ТОКІО. — Після того, як японський уряд дістав звіт від свого міністра в Вашингтоні, Каname Вакасуґі, про настрої в Америці, відразу рішено в Японії поставити ціле економічне життя на воєнній стопі. Вакасуґі мав без обиняків заявити, що Америка є готова. хочби зброєю здержувати дальшу японську аґресію на Далекім Сході, зокрема в полудневім напрямку, до Тайлянду, Голяндської Індії, чи бритійських посілостей. Вслід за тим в Японії впроваджено відразу обмеження на продаж всіх воєнних і цивільних продуктів, зокрема впроваджено стислу контролю зуживання газоліни.

ЦІЛКОВИТЕ ЗНИЩЕННЯ СМОЛЕНСЬКА.

СМОЛЕНСЬК. — До Смоленська дістався разом з німецькою армією одинокий американський журналіст, Алвин Стайнкопф і звідтам телефоном подав до американських газет опис російського міста Смоленська, що лежить на шляху до Москви і біля якого від кількох тижнів ведуться страшні бої. Це місто, говорить Стейнкопф, від половини липня держать німці. Але воно так ґрунтовно знищене, що лиш денеде видніють шкилеті домів, а решта лежить в купах засмаленої цегли. Спалили його совєтські війська, по наказу совєтської команди, каже Стайнкопф. Місто мало колись 160,000 мещканців, а тепер залишилось біля руїн 20,000 цивільного населення, яким, одначе, німці мало опікуються. Стайнкопф далі говорить, що збіжевих ланів совєтські війська в тих околицях не могли знищити, бо збіжжя ще тоді було зелене. Тепер воно доспіло і він з літака бачив, як всюди люди збирали збіжжя з піль.

НІМЕЦЬКИЙ ОФІЦЕР ПРО СОВЄТИ.

БЕРЛІН. — Перед групою чужинецьких журналістів висказував свої враження з фронту німецький старшина, лайтнант Бонес. Він також підтверджував, що Смоленськ в німецьких руках і що він цілковито знищений совєтськими військами. Водночас додавав, що несподіванкою для німців було те, що Совєти мали велику скількість ріжних воєнних машин, зокрема гармат. Але коли ходить про озброєння поодинокого совєтського вояка, то воно жалюгідне, говорив він.

ПОЛЯКИ ВИСИЛАЮТЬ ДОБРОДІЙНУ МІСІЮ ДО СОВЄТІВ.

ЛОНДОН. — Польський уряд в Лондоні вислав до Совєтів місію, яка має безпроволочно зорганізувати помічну акцію для тих цивільних поляків, що їх вивезли совєтські власти і для тих польських вояків, що їх Совєти забрали в полон. Ця помічна акція має прибрати широкі форми.

НІМЦІ ПІДХОДЯТЬ ІНАКШЕ ДО ПОЛЯКІВ.

БЕРЛІН. — Німецька влада від якогось часу почала прихильніше відноситись до поляків і почала втягати їх до співпраці. Зокрема прихильніше почали писати німецькі газети. Німецька академія архітектури запросила до себе ряд польських архітектів, щоб вони в Берліні виголосили свої відчити про польську архітектуру. Серед запрошених є: Ежи Сколімовскі, д-р М. Кузьма, Г. Вальдин і Владислав Гловацкі.

НІМЦІ НАЗНАЧУЮТЬ „ҐАВЛЯЙТЕРІВ" ДЛЯ СХОДУ.

БЕРЛІН. — Німецька влада затвердила своїх політичних наставників для новоздобутих східних провінцій, названих збірною назвою „Остлянд". До того Остлянду дотепер влучено Естонію, Литву і Латвію, а коли фронт посунеться далі на схід, то до нього буде долучена і Білорусь з Мінськом. Найвищим провідником для тих провінцій назначено Гайнріха Лозе. Йому будуть підчинені окремі комісарі для Латвії і Литви, д-р Отто Дрехслер і д-р Адріян фон Рентелн.

ЩЕ ПРО РОЛЮ ВІШІ.

ВІШІ. — Хоч вже кілька днів проминуло від міністеріяльних нарад уряду в Віші, і хоч всі стверджують, що на тих нарадах уряд Петена рішився на якийсь дуже важний шлях, то дотепер ніхто виразно не знає, який саме це шлях? Чи Франція піде на співпрацю з Німеччиною, чи вона ту співпрацю рішуче відкине? В міжнародних колах кружляють двоякі вістки, що Віші рішило йти разом з німцями і навіть віддати їм до диспозиції свої африканські бази; інші кажуть, що уряд Петена, зокрема сам Петен рішуче відмовився співпрацювати з німцями і буде обороняти зброєю, колиб німці хотіли забрати Франції її африканські бази. Кажуть, що до тої другої думки наклонила Францію Америка.

ШЛЯХИ НА УКРАЇНІ РОЗМОКЛИ.

БУДАПЕШТ. — Мадярські воєнні звідомлення говорять, що в полудневій Україні впали зливні дощі і цілком унеможливили комунікацію воєнних транспортів. Тому на мадярськім воєннім відтинку все залишилось без змін.

НІМЦІ ВИВОЗЯТЬ ЖИДІВ ДО СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.

ЦЮРІХ. — Німецька влада вивозить з ріжних країв до Східної Галичини тих жидів, що не мають громадянства. „Дойтше Альґемайне Цайтунг" говорить, що вже вивезено з Мадярщини 12,000 жидів до Східної Галичини, а в короткім часі мають вивезти ще 10,000. Між мадярською владою і німцями є в тім напрямку порозуміння. Мадяри вивозять жидів головно з Карпатської України і з Семигороду.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзі Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Therее months	$2.50

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Слабість Росії

Зо закінченням семи тижнів тривання німецько-російської війни, що властиво є одною великою безперервною битвою, найбільшою й найкирвавішою битвою історії, військові знавці дають огляди та стараються вгадати її майбутній кінець.

Як слушно сказав відомий американський журналіст Лодвел Дені, знавці мали в тій війні немало несподіванок. Сталося в ній багато річей, яких вони не передбачували, часто річей, які вони вважали за неможливі.

Заповідали ці знавці наприклад, що Гітлєр не буде воювати проти Сталіна, а як буде, то не так скоро. Якби прийшло до такої війни, то, на їх заповідання, Гітлєр мав обмежитися до війни на Україні, а не розтягати свого фронту на 2,000 миль довгу боєву лінію. Вони були певні, що як прийде до такої війни, то Росія негайно викаже недостачу добрих офіцирів, як наслідок звісних Сталінівських чисток, котрих жертвою впало багато вищих старшин. Експерти доказували, що Сталінівський режім слабий, що нарід не має до нього довіря й вірности та що в війні проти Німеччини покажеться ще яркіше ті недостачі Росії як воюючої сили, що вже показалися підчас війни проти невеликої Фінляндії.

Помилялися, каже Дені, експерти передовсім щодо розмірів механізації російської армії. Замісць мати слабші повзи й менше число, ніж Німеччина, Росія мала, як показується, багато повзів, і то добрих.

Та прийшовши до таких висновків у справі дотеперішнього перебігу німецької кампанії проти Росії, Дені висказує догад, що Росія якраз через те програє цю війну, через що вона її тепер виграє. Себто через машини. Якраз цей факт, що російські війська не відступають, але станули на місці й бються, є для Денія доказом, що Росія може війну програти.

Такий опір мусить покінчитися знищенням машин, повзів, літаків і гармат. Правда, й Німеччину цей опір буде коштувати багато в машинерії, але між Німеччиною й Росією щодо машинерії заходить передовсім ця ріжниця, що Німеччина може знищені машини заступити новими, а Росія не може, бо німецька індустрія на стільки розвинена, що вона може продукувати стільки нових машин, стільки війна їх нищить, а Росія цього не потрапить. Унаслідок цього російська тактика опору може скінчитися тим, що вона втратить зовсім силу мілітарного опору для модерної машинової війни та що, коли вона остаточно рішиться відступати в глибину Росії та Сибіру, вона може й уряд задержати, але для ефективного опору Гітлєрові ніякого практичного значіння не буде мати.

Такі погляди висказують люди, які звісно собі цього не бажають. Значиться, в цьому випадку не говорить думка, що випливає з бажання.

Г. Ґ. ВЕЛС ПРО МАЙБУТНІСТЬ ЛЮДСТВА: ЙОГО ВИВОДИ Й НАША КРИТИКА

Відомий англійський письменник Г. Ґ. Велс, що вславився своїми повістями про життя майбутніх поколінь, пише і говорить тепер про новий порядок, що наступить по цій страшній війні. Велс, що працював під науковим керівництвом відомого анґлійського фільософа Т. Г. Гокслея, є того переконання, що світ переходить такі великі переміни на всіх ділянках, яких покищо не знала людська історія. Цікаво досить, що Велс уважає теперішню війну малим інцидентом на шляху цих велитенських перемін, які переходить людство; він вправді признає, що теперішня війна приспішує оцю найбільшу крізу людської судьби.

Теперішня кріза є спричинена численними процесами, серед якими на першому місці стоїть зміна життєвих умовин.

Потрійні причини тої зміни.

Велс твердить, що усунення **просторових перешкод** робить всі народи світа одним народом. Коли ми нині говоримо ще про відрубні границі, народи й держави; коли ми стараємося йти по втертій традиції й історії, то ми робимо нічого іншого як виступаємо проти твердої дійсности життя, проти твердих фактів. На його думку, Америка, Франція чи Росія є нічого іншого тільки мітольоґічними постаттями, бо ґеографічно говорячи, світ є одним. Нині ми маємо змогу говорити безпосередно до всіх людей світа, можемо комунікуватися з ними з відносною легкістю. Сучасна війна є відблеском старих ідей про національні конфлікти та конкуренцію, які не сміють повторитися в майбутньому світі річей, каже Велс.

До другої катеґорії тих обставин, що змушують процес переміни життєвих умовин, на думку Велса, є **технольоґічні уліпшення та цілковите зрівнання людей.** Технічні винаходи цілковито майже усунули людей як жерело фізичної сили. Знання чи краще наука, стали теоретично доступними для кожньої людини. Контраст між демократією й аристократією зведені до зера; людство в майбутності не буде мати ні аристократичного ладу, ані панування одної пролетарської кляси. Майбутня суспільність складатиметься з безклясової ґрупи людей, в яких кожний чоловік чи жінка буде аристократом в міру їх фахових здібностей чи якости.

Оці чинники, каже Велс, основно впливають на переміну людського способу життя. завершення й оформування якого наступить в будучности.

Федерація суверенностей, а не національні суверенні держави.

Далі, Велс є того переконання, що, щоб ратувати людство, його треба конечно витягнути з обіймів національної суверенної держави, треба рятувати його від національних конфліктів, що пожирають міліони невинних жертв. Але Велс відразу застерігається, що коли позникають політично, економічно й соціяльно малі національні держави, то це ще не значить, що дані народи позникають з мапи світу. Навпаки, каже він, вони будуть дальше існувати, але в новій сфедерованій системі світу. Національні держави з правила ведуть імперіялістичні війни, вони є без вищої контролі та руководяться не добром вищим, в даному випадку добром всего людства, а лиш добром свого власного народу, хочби він був не знати який малий та не важний.

Але як зорґанізувати цю світову федерацію? — питає Велс. І на це він вже має готову відповідь: зорґанізувати її можуть лиш три ґрупи на світі; анґлійці, американці й... москалі. Згадані народи можуть наложити на цілий світ сфедеровану контролю над середниками комунікації та топливо, потрібне для порушування тих середників.

Вкінці переходить Велс до третьої катеґорії тих обставин, якими є диктована основна зміна сучасного ладу. Нею є самі **людські права та їх відношення до нового порядку річей,** що наступить в майбутньости. Він твердить, що, якщо хочемо, щоб права людини були шановані, ми мусимо позбутися абсурдної родової монархії, претенсійного клясового пролетаріяту та войовничого націоналізму. Обороняючи свої погляди на майбутній світ, Велес твердить, що такі його ідеї дуже часто стягали й стягають на нього обвинувачення, начеб то він був скритим комуністом. Одначе, заявляє він, його критика марксизму, комуністичної партії й конспіративної нетолерантности, що перешкодили й пошкодили процесові російської революції, вказує ясно, як він ставиться основно до комунізму. Навпаки, пише він, комуністичні ідеї вийшли що найменше півстоліття з моди, цебто вони перестарілі. Комунізм як такий цілком не числиться з усуненням просторових труднощів; з технольоґічними уліпшеннями й постепенним заниканням клясових ріжниць. Цей рух, говорить Велс, зле представляє закордон московському народові, а чужинецький світ помилково інформує про Росію, одним словом, комунізм є найбільш шкідливою орґанізацією на цілому світі.

Чорчил, Рузвелт і... Сталін.

Однак, пише Велс людство є щасливе, бо має хоч людей, що відзначаються простим розумом, а це Чорчил, Рузвелт і Сталін. Вправді на адресу цих трьох велитнів Велс кидає рівнож колячки острої критики. Чорчилеві закидує він пересадну ненависть большевизму, Рузвелтові не може простити „його фінляндської політики", а Сталінові його ҐПУ. Та не зважаючи на ці „гріхи" оцеї трійки, Велс вбачає в них одиноких „спасителів" людства перед цілковитою загладою.

Вони, після Велса, повинні мати програму конструктивного „завтра", нового порядку, в якому заживе людство. Цей „порядок річий, що наступлять" повинен взяти під увагу головні категорії ріжних чинників, які впливають на зміну життєвих обставин і які він вичислив.

Теперішня війна не ведеться за повалення фашизму чи усунення кількох невідповідальних людей з проводу Німеччини, пише Велс. Бо воювати за це тільки, щоб знищити самого Гітлера, твердить він, це те саме, що палити ціле місто, щоб знищити гніздо щурів. Ця війна це світова революція людства проти безпорядку й поділу на кляси й нації, говорить він. Цю революцію мають закінчити народи обох американських континентів, британських Доміній, народи СССР, Індії, Китаю та Африки.

Дещо критики.

Багато з наведених арґументів Велса можна сміло признати раціональними, головно там, де він наводить технольоґічний поступ як головний чинник, що впливає на зміни цілих суспільно-політичних устроїв. Та його опінія про ролю сталінської Росії в евентуальному будівництві майбутнього порядку, вказує на його плитке знання Росії як такої. До цеї критики змушує нас не факт, що, ми, будучи з українського роду, є упереджені до Росії й Сталіна за безоглядну політику нищення у відношенні до української нації. Твердить Велс,що комунізм вийшов „з моди" ще пятьдесять літ тому. Це саме можна сказати про саму Росію: Росія відстала не пів, але ціле століття від тих велитенських перемін в ділянках техніки, винаходів та суспільно-політичних устроїв, що їх перейшов захід. Тим самим Москва не тільки не може бути одним з будівничих „порядку річей, що наступлять", але навпаки, Москва буде „кулею при нозі" тогож порядку. Розуміємо дуже добре, що Росія Сталіна по волі чи неволі зробилася британським союзником у війні з найбільшою небезпекою, яка колибудь загрожувала Британській Імперії, гітлєрівською Німеччиною. Тому то, така постава Велса може уважатися цілком слушно за конюнктурально - опортуністичну (хоч про-совєтські погляди Велса датуються від кількох літ). Московський нарід не доріс ще до тих ідеалів свободи й справжньої демократії, якими тішиться Америка та европейський захід. Річ ясна, нема тут вини самого російського народу, який від віків попадає з одної тиранії до другої. Але факт остає фактом: Росія є найменш кваліфікованою державою до творення світової федерації. Згадуючи про терор Сталіна, Велс майже не видвигає жадних інших арґументів проти комуністичного диктатора. А чи не знає він, що і Сталін рівнож плянує подібну „федерацію", лиш з контролею московського народу та жахливим ҐПУ на чолі? А спроба „совєтського федералізму" чи не переконує Велса, що Сталін вів свою політику як безоглядний націоналіст-імперіяліст, що він здушує права менших народів, веде русифікаційну політику, при помочі компартії, вбиває приватну ініціятиву, нищить всякий індивідуалізм, річ прямо неоцінену у анґльо-саксонських народів, — не вжеж це не переконує Велса про те, хто є Сталін? Як жеж тоді, класти його в ряди таких чемпіонів свободи, як Рузвелт чи Чорчил? Як можна закривати очі на всі злочини Сталіна проти людства й запрошувати його в ряди тих справжніх мистців людської свободи?

У тому пункті Велс певно глибоко помиляється. Його пропозиції ніхто не сприйме поважно не тільки в Европі (без огляду на це, чи вона буде під еґідою Гітлєра чи ні), але й в Америці та самій Анґлії. Російський нарід, мусить бути приведений „до розуму", подібно як це хоче зробити Англія з Німеччиною.

По друге, вичисляючи народи, які мають будувати „новий порядок", Велс цілком виключає Европу й Японію, отже понад 600 мілінонів людей; щож властиво станеться з ними? Чи новий порядок цілком іґноруватиме їх, чи піде проти їх волі? Війна війною, але річи, про які пише Велс, є куди глибші в просторі й часі, щоб їх можна було трактувати під кутом політичної конюнктури.

Здається, що Велс далеко скорше переконав би людей, колиб писав та говорив так, як Чорчил. А цей твердить отверто, що йде з Росією лиш тому, бо вона воює з нацим ворогом! А всякі висновки та гіпотези відносно позитивної ролі, яку може грати Сталін в майбутности, а якою так ентузіястично захоплюється Велс, виглядають скоріше на політичну спекуляцію й донкіхоцтво як на дійсно наукову теорію.

ЗАГРОЗА НЕДОСТАЧІ СЕРЕДНИКІВ

Дрібні купці скоро стрінулися з питанням недостачі запасів багатьох річей, потрібних для вжитку публики, котрі виробляють з матеріялу, необхідного для програми оборони. Таке заявив Л. Едвард Скривен, помічник заступника директора Дивізії Першенства, перед ґрупою підприємців дрібної продажі.

Річи, вироблювані в цілости або частинно з заліза і сталі, глину, маґнезії, ніклю, ніклевої сталі, міди та цинку, скоро будуть підлягати недостачі у більшій чи меншій мірі, бо всі згадані металі відограють головну ролю у виробі приладдя для оборони. Вже тепер недостача глину (алюміну) дається сильно відчувати.

„Ви можете переходжуватись по великих склепах дрібної продажі", каже Л. Е. Скривен, „і бачити кругом себе такі звичайні річи як печі, жарілки, машини до чищення, писання, апарати, прибори та багато інших річей, котрих буде потрібно для виробу знаряддя після плянів оборони.

„Фактом є, що вже є, та буде продовжуватись, недостача річей для вжитку публики, а найбільше дасться відчути брак річей з металю. Длятого то купці дрібної продажі вже тепер стараються використати цю нагоду і пробують скоро підвищувати ціни. Ви зможете діставати до перепродажі всі річи, які ви тепер дістаєте", кінчив Л. Е. Скривен. Він остерігав купців, щоб самі памятали та інформували своїх покупців, що коли зайде потреба, то будеться заступати необхідні річи іншими виробами.

Загальна Рада, — ФЛІС.

АНДРІЙ ЧАЙКОВСЬКИЙ.

ПЕРЕД ЗРИВОМ

Історична повість.

(24)

Щоб перервати звязок між Україною а Запоріжжям, гетьман Конєцпольський відбудував фортецю Кодак, поблизу Дніпрових порогів. Тут поставлено польську залогу, що розсилала розізди на всі сторони. Гетьман своїм Кодаком дуже величався. На його думку це був символ його сили і видимий знак панування шляхти над українським народом.

Одного разу гетьман Конєцпольський приказав чигиринському полкові виступити назустріч татарам, що мали вертатися з Польщі з добичею. З полком пішов й Хмельницький. Вісти виявилися неправдиві, татарів не стрінули.

Гетьман поступив до Кодака й опроваджував польську шляхту, що з ним була, й старшину козацьку по всій фортеці й все пояснював. Хвалився тим, що це він такий плян видумав і припильнував його виконання. Врешті каже:

— Чи є в світі така сила, що здужалаб таку фортецю здобути й зруйнувати?

Не втерпів такої перехвалки Хмельницький і докинув:

— Ману факта, ману ділябунтур.*)

Конєцпольський аж зубами заскреготав із досади, що такий хам-козак сміє йому перечити. Гордий на своє маґнацтво і становище в Польщі, він признавав вправді Хмельницького за людину з вищою освітою й хистом, та дивився на нього згори, як на таке сотворіння, що Богом призначене до вірної служби свому панові й до сліпого послуху панській волі.

*) Що рука збудувала, рука може знищити.

Всі поглянули в сторону Хмельницького. Зміркували, що гнів гетьмана відобється на ньому болюче. Його вороги раділи, що він сам викопав під собою яму. Тепер, прийде йому певне амінь. І не дуже помилялися. Гетьман приказав таки зараз закувати Хмельницького в кайдани та кинути до льоху в кодацькій кріпості. Там мали його держати аж до дальших гетьманських приказів.

Кричевський зажурився долею свого приятеля. Треба його рятувати. Та треба вичекати відповідної хвилі, щоб усього не зіпсути.

Тимчасом чигиринський полк вертав у Чигирин. Припав він своєю справністю до вподоби гетьманові. Став Кричевського хвалити і висказувати йому своє призниння. Полковник задумав нагоду і добрий гумор панський використати для свого друга.

— Звольте, ваша милосте, мій добродію, потрудитися до нашого полковог города Чигирина і придивитися до нашого полкового уладу. Це буде для мене велика честь, коли почую з уст вашої милости признання або й заввагу, що стане мені на будуче приказом.

Гетьман послухав, бо лестиві слова його улюбленця припали йому до вподоби. В полковій канцелярії застав зразковий лад, що давав себе пізнати на кожному кроці. Побачив козацтво справне, добре відживлене, одягнене й узброєне.

— Зух із тебе, пане Станиславе. Бачу, ща я не помилявся, ставляючи тебе тут полковником. Другі не вмилися до тебе.

— Не моя в тому заслуга, ваша милосте. Я прийшов сюди як гомо новус*) і з козацькими справами зовсім не був обізнаний. Та ваша милость вказали мені людину, де я мав шукати поради. Я не завівся, слухаючи її у всьому. Він мною кермував. І ось овочі нашої праці.

— Хтож це такий, я не пригадую собі цього? — зацікавився гетьман.

— Це, ніде правди діти, наш ґенеральний писар Богдан Хмельницький.

— Він зухвалий і за це постигла його заслужена кара, сказав гетьман, насупивши брови.

*) Нова людина.

— Ваша милосте, він стрілив дурницю на із зухвальства, а з цеї смішної привички пописуватися всюди знанням латини, що її, каже, навчився у єзуїтів в Ярославі. Я нераз добре насміюся, як він у розмові з простим козаком почне цитувати йому Овідія або якого іншого римського поета, а цей дивиться на нього, як теля на нові ворота. Вони думають, що він цього в турецькій неволі навчився. Поза тим він вірний і щирий, а надівсе пильний і розумний в службі. Його булаб велика шкода, а мені без нього, як без руки. Автім я думаю, що ні наш король, ні ваша милість не кинули ще думки коаліції проти турка. Я в цьому дусі працюю між козацтвом, а Хмельницький мені щиро помагає. Його поміч має більше значіння, як моя праця. Його козаки люблять і приписують йому заслугу, що ваша милість прогнали того поганця Закржевського. Колиб тепер його усунути, то це вплинулоб погано на реєстровців. Хмельницький аж горить з нетерплячки, щоб чим скоріш йти у похід на турка. Має він з турками якісь порахунки ще з часів неволі. Шкода булоб такої людини...

Кричевський бачив, як гнів гетьмана холоне. Особливо останні докази розброювали його зовсім.

— Добре, — каже гетьман — я його велю випустити, але за кару не буде він уже ґенеральним писарем, тільки сотником на місці свого покійного батька Михайла.

Зараз пішов приказ до кодацького ротмістра, щоб випустив Хмельницького на волю. Кричевський вклонився гетьманові до колін і дякував йому.

При першій стрічі сказав Кричевський до Хмельницького:

— Ти знаєш цю гарну пословицю: „мовчи, язичку, будеш їсти кашку", а ти цього не послухав і встрелив таку дурницю, що мало життям не заплатив.

(Дальше буде).

АРЕШТОВАНИЙ ЛОРД.—Сер Герберт Летем, посол британського парляменту, арештований британським урядом за нарушення військового закону. Вістку про арешт подав у парляменті британський міністер війни,

НА РІЖНІ ТЕМИ

ВСЕСЛОВЯНСЬКЕ БРАТЕРСТВО ХРОМАЄ

Доносять з Москви, що на советському радіо виступив російський письменник Алексій Толстой з промовою про панслявізм.

Як звісно, панслявізм це ідея спільности інтересів всіх словян. Виринала ця думка в найбільшої словянської народности, москалів, що хотіли би верховодити також словянською спілкою, то серед ріжних словянських народів, що з москалями не сусідуючи, не мали з ними ближчих порахунків і тому сподівались від москалів рятунку проти своїх національних ворогів.

Колись цю думку підпирав офіціяльно російський царат. Тепер наслідники царів у Кремліні дають дозвіл російському письменникові виступати поверховно проти цеї думки.

ЧОМУЖ ПРОТИ?

Звісно, неодному було би цікаво знати, чому російський большевизм нібито противиться ідеї всесловянської едности?

Могло би здаватися, що тому, бо така всесловянська єдність виглядала би дивно, як на її чолі мав би стояти грузин Джугашвілі, що себе прозвав Сталіном.

Та ледво, чи це тому: адже царатові не перешкаджало попирати панслявізм те, що рід Романових лише з ймення був словянським, а по крові майже на 100 процентів німецьким.

І ТРЕБА І ШКОДА

З проти-панслявістичної заяви видно, що большевицький уряд виступив проти панслявістичної ідеї з тої причини, що цю ідею тепер висувають фашистівські елементи проти большевицького режіму в Росії. Себто хочуть, щоб коло цеї ідеї обєдналися всі народи, що хочуть повалення теперішнього уряду Росії.

Цікаво, якби поставився цей самий большевицький уряд, якби під цею ідеєю стали обєднуватися словяни для піддержання большевицького уряду? Цікаво, але не сумнівно. Адже самий большевицький уряд одобрює заяву на своїм радіо, що „словянський світ мусить обєднатися для остаточного здушення фашизму".

Отже й зо всесловянством повтаряється стара історія: і нести важко, і кинути жаль.

КЛОПОТИ ПАНСЛЯВІЗМУ

Слова большевицького письменника на большевицькому радіо про обєднання словян для повалення фашизму це собі пуста фраза, бо в кожному словянському народі існує почуття національної єдности, але в усіх словянських народів разом нема почуття єдности словянської раси.

Говорити про те, що панславянська ідея згинула, це стільки, що говорити про смерть того, що живим не вродився.

У якому дивному положенні найшлася мертвороджена ідея, видно з того, що нині вона піддається під опіку уряду, що всіх словян уважає за нижчу расу, та що її головним речником виступає народ, що самий попав під керму чужих людей.

НОВІ СЛОВЯНСЬКІ НАРОДИ

Говорить Алексій Толстой на московськім радіо, що мовляв у Москві зібралися як рівні з рівними представники всіх словянських народів. Між ними народами є вичислені: москалі, українці, білорусини, поляки, чехи, словаки, серби, хорвати, словінці, болгари, македонці, чорногорці й... „карпатяни"...

Під „карпатянами" очевидно розуміється українців зза Карпат, що нині під Мадярщиною, а не так ще давно були під Чехословаччиною. Чому з них зроблено осібну націю, коли такою вони себе не вважають (більшість з них признається нині до української нації, меншість до російської)? Для чиїх очей зроблено це уступство? Чи на те, аби не дратувати старих посідачів краю, чехів? Чи на те, щоби не дратувати теперішних посідачів, мадярів? Чи на те, щоб не дратувати поляків, які в признанні українства закарпатського населення бачать загрозу для свого посідання західної України?

Чи може це було загальне залицяння на адресу всіх загарбачів карпатської України?

ОТЖЕ ТАКИ СЛОВЯНИ..

Сказав теж між іншим Толстой з большевицького радія, що 160 міліонів москалів, українців і білорусинів уже при англійській допомозі ломить хребта фашизмові.

Замітно, звідки взялося в большевицькій Росії аж стільки словян? Адже за останніми обчисленнями число словян у Росії не можна натягнути й на півтора сотки міліонів? Невже між словян зачислено й грузинів, або для певности вже й татарів?

ВСІ РІВНІ?

Закликав на радіо Алексій Толстой, що всі словяни повинні зеднатися як рівні з рівними. Мовляв, між нами нема ні великого ні малого.

Чогож тоді в імені словян говориться з Москви й чому їх іменем говорить людина, що все таки себе рахує до найбільшої словянської нації?

Як це так, що нібито собі рівні, але москалі говорять іменем усіх словян, а всі інші словяни лише головами покивують?

ЧИ СПРАВДІ МИ СЛОВЯНИ?

Зрештою, коли вже Алексій Толстой заговорив про своє словянство, то чейже не від речі буде й про нього дещо сказати.

Каже донесення, що він графського роду, унук відомого московського письменника графа Льва Толстого.

А ті графи виводили свій рід від німця, що станув на службу російських царів і своє німецьке ймення Дік перекабатив на московське простим способом, через переклад: по німецьки dick, по московськи толстий, по українськи: товстий, грубий.

Як сказано, з того ще не виходить, що справа раси така дуже важна, але як уже висувається когось закликати словян до спілки в ймення словянства, то чи вже пристойність не вимагалаби делеґування для цього справжнього словянина?

ЗРЕШТОЮ НІЩО НОВОГО

Коли російський граф Толстой, родом з німецьких Діків, кличе словян боротися проти фашизму, то властиво він кличе словян боротися проти теперішнього німецького уряду.

Нема в тому зрештою нічого нового й нічого дивного. Не є це доказом, що Толстой не є по крові німцем. В історії є багато таких прикладів, у яких виходці з німецьких країв воювали проти урядів у Німеччині. Найбільший сучасний німецький письменник Томас Ман живе нині в Америці й працює для перемоги над теперішнім німецьким урядом.

МОЖЛИВА УТРАТА АМЕРИКАНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА

Якщо закон не буде поправлений, то тисячі людей будуть змушені вертати до Америки перед днем 14. жовтня 1941, бо в противнім випадку втратять своє громадянство.

Якщо конгрес не зробить відповідної поправки до Національного Закону з минулого року перед днем 14. жовтня 1941, то велике число американських натуралізованих громадян, тепер перебуваючих поза границями Злучених Держав, втратить своє тутешнє громадянство.

Вже пороблено відповідні заходи, щоби конгрес щось зробив у тій справі, а особливо, щоби хоч поправив теперішний закон у такім змислі, щоби натуралізованим американцям, перебуваючим поза границях і не маючи змоги вернути з приводу війни, дати всяку можливу охорону, яка прислуговує громадянам, аж до року після скінчення війни. Однак ще нема ніякого запевнення, чи це буде зроблене.

До часу ухвалення і введення в життя згаданого Національного Закона з 1940. року, не було для натуралізованих громадян дійсної небезпеки щодо утрати їх громадянства через довге перебування в чужім краю. Коли натуралізований громадянин повернув до свого рідного краю і там прожив поверх два роки, або коли перебував у чужім краю більш як пять років, то це вважалось, що він добровільно переселився і в наслідок того він тратив громадянство. Але звичайно таке припущення можна було опрокинути доказами, що така людина мала скоро повернути до Злучених Держав на сталий побут і внесла подання до американського консуля на паспорт до виїзду. Однак після нових приписів, кожний натуралізований громадянин рішучо тратить своє громадянство якщо перебуде три роки, а в деяких випадках два роки в своїм ріднім краю, або поверх пять років у чужім краю. Дволітнє перебування у своїм ріднім краю вважається переселенням тільки тоді, коли на підставі законів того краю дотична особа відзискує там своє давне громадянство через тамошнє замешкання. Наприклад, Італія і скандинавські краї мать у себе такі закони. В тих краях, де після законів не привертається громадянства своїм уроженцям автоматично, там американські натуралізовані громадяни тратять своє тутешнє громадянство по упливі трьох років.

Треба ще раз підкреслити, що згаданий закон відноситься тільки до натуралізованих американських громадян, а також тих, котрі стали американськими громадянами посередньо через одружання, або натуралізацію родичів.

Але той закон передбачує деякі вимки. Коли натуралізований громадянин працює заграницею в американським представництві або в американській освітній, науковій, добродійній, релігійній, торговельній, фінансовій чи купецькій організації, то не підлягає тому законові враз зі своїми мужами, жінками та дітьми до 21. року життя, які живуть разом. Натуралізований громадянин, котрий перебуває поза границями через лихе здоровля також не підлягає тому законові, а також студенти вищих шкіл не тратять горожанських прав до пять літ такої відсутности. Крім того приписам того закона не підлягають ті натуралізовані громадяни, котрі живуть з урядової пенсії, а перебувають поза границею задля слабого здоровля, яке почалось підчас їх державної служби, а також ті натуралізовані громадяни, котрі виїхали заграницю по скінченю 65 років життя, якщо вони до того часу були щонайменше 25 літ американським громадянами.

Не можна обчислити кілько якраз є таких натуралізованих громадян, котрим грозить та небезпека. Богато громадян, перебуваючих за границями, це американського роду, а знова велике число вже вернуло від початку цеї війни і дальше постійно вертає. Однак підлягаючих тому законові можна сміло нарахувати на тисячі. Багато з них не має змоги вернути з причин, не від них залежних. Длятого то, рахуючись з тими обставинами, було би цілком несправедливо, якби ті люди втратили овоє громадянство. Це власне було товчком до пороблення заходів щоби поправити в горі вимінений закон.

Загальна Рада, — ФЛІС.

КЛІЩІ КОЛО КИЄВА.—Карта показує, куди напрямовані німецькі атаки на Київ, столицю України. Стрінувши опір коло Житомира, німецькі війська пішли кругом двома раменами великих кліщів, північним на Коростень, південним на Білу Церкву.

YOUR ARMY

(This is the fifteenth of a series of articles, prepared by Army Information Service, 90 Church Street, New York City, covering the history of the Army and giving facts and figures on its organization.

The Quartermaster Corps, which functions under the Quartermaster General is only slightly junior to the Adjutant General's Dapartment, which was described in preceding article. It was organized August 14, 1775 in the Continental Army, with Major General Thomas Mifflin as the first Quartermaster General. It has had many vicissitudes. At one time it was divorced from the duty of supplying the subsistence of the Army — one of its responsibilities today. At another it was charged with the duty of paying the Army, in addition to its other duties—including the providing of subsistence. From April 29, 1816 to April 14, 1818 it was split in two—a southern division and a northern division with a Quartermaster General in charge of each division. It emerged in its present setup through the National Defense Act of 1920, relieved of pay responsibility, which was lodged in a newly created Finance Department, but charged with the duty of supplying the Army with virtually everything under the sun except implements of combat. These, including combat vehicles, are supplied by the Ordnance Department.

As at present constituted the Quartermaster Corps has the fundamental duty of supplying the soldier with food, clothing, shelter and transportation. It obtains, stores and distributes supplies, provides transportation by rail, water, or motor vehicle, and operates all Army transports. It provides and operates many of the other ships and boats used by the Army and operates the large installations of the Ports of Embarkation in Brooklyn, N. Y., and San Francisco, California, from which Army transports sail. In addition it develops and obtains virtually all of the motor vehicles used by the Army—except certain special heavy trucks, and combat vehicles which are obtained by the Ordnance Department. It furnishes—especially in war-time—the vehicle necessary to transport units of other Arms or Services when they require rapid movement and have not enough vehicles of their own. Incidentally, it repairs in its own shops not only most of its own vehicles but most of those of the National Guard.

The Quartermaster Corps handles the purchase and leasing of land for Army requirements and has charge of constructing and repairing of Army utilities such as heating plants, electric light and power plants, water supply, ice plants, laundries and the like. It does not construct fortifications which is a function of the Corps of Engineers. During the current emergency certain other construction, such as that at Air Corps stations and at newly acquired island bases has also been allotted to the Corps of Engineers. The Quartermaster Corps breeding and remount stations for the supply of horses and mules to the Army.

In addition to its military responsibilities, the Quartermaster Corps is called on from time to time to perform non-military functions. When the Civilian Conservation Corps was established the Quartermaster Corps was charged with the task of transporting the CCC enrollees to their camps, of housing and feeding them while they were waiting to go to camps and with supplying and distributing all sorts of supplies, including work trucks for the camps, along with other odd chores in connection with getting the CCC project under way. It has been called upon in the past, and undoubtedly will be called upon in the future to supply food, tentage, cots, blankets and other necessities in areas which have been stricken by disaster—fire, flood, earthquake or hurricane.

In addition to feeding, clothing and housing the soldier while he lives, the Quartermaster Corps is charged with the duty of arranging his burial when he dies and, if the soldier is buried in any one of 82 National Cemeteries, of keeping his grave in proper condition. There are 93 National Cemeteries at the present time. Of these 11 are maintained by the Department of the Interior. The others, scatered in 82 different localities and varying in size from a scant acre to Arlington Cemetery near Washington with 400 acres, are the responsibility of the Quartermaster Corps. In all the Quartermaster Corps cares for some 2,647 acres containing about 380,000 graves.

It was the Quartermaster Corps which was charged with the duty of selecting the Unknown Soldier who sleeps a soldier's last sleep on the highest spot in Arlington Cemetery, whence his tomb overlooks the capitol of the Nation whose liberties he died to preserve.

МАНЕВРИ В „БЛИЦКРІҐУ".—Канадійські вояки вчаться модерної війни. Відділ піхоти під охороною диму наступає з панцирним автом, з гарматами й машиновими крісами.

DEFENSE BOND QUIZ

Q. Where should I keep my Defense Savings Bonds?

A. In a safe place, because they have value which constantly increases. If you wish, the Treasury Department or any Federal Rerserve Bank will hold them in safekeeping for you without charge, giving you a receipt.

Q. Does an album filled with Stamps automatically become a Bond that will pay interest and mature in 10 years?

A. No. The completed album must be exchanged for a Bond. Regardless of the amount of money you have invested in Stamps, they will not bear interest until they are in the form of a Bond or Bonds.

NOTE:—To buy Defense Bonds and Stamps, go to the nearest post office, bank, or savings and loan association; or write to the Treasurer of the United States, Washington, D. C., for mail-order -form.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

БОФАЛО, Н. Й.

Подружний ювилей члена У. Н. Союзу.

Дня 3. серпня 1941 р. минуло 25 літ, відколи подружилися пан і пані Луцишині. З тої нагоди їх блища й дальша родина з Олієн, Н. Й., де ювілята подружилися, жили довгі літа й займалися громадськими справами, влаштувала їм забаву-приняття. На цьому родинному торжестві були рівнож члени У. Н. Союзу. За час свого подружнього життя, ювілята переходили великі нещастя, як втрату найстаршого сина, фінансову депресію, і пр., в наслідок чого вони мусіли покинути членство Союзу та перенестися до іншого міста. В Бофало, по довгих роках п-ство Луцишині знову підробилися матеріяльно й як пристало порядним і чесним українським громадянам, вступили знову в членство Українського Народного Союзу, а саме до 127. відділу.

При вечері в честь наших ювілятів, панна Непорадна, яка занималася підготовкою приняття, попросила нище підписаного, щоб він сказав, як голова 127. відділу У. Н. Союзу, кілька привітних слів. Підписаний привітав панство Луцишиних кількома словами, бажаючи їм найкращих успіхів в житті. При цій нагоді промовець згадав про користи, які дає Український Народний Союз українській еміграції в Америці й завзивав присутніх вступати в ряди тої народньої інституції. Він рівнож згадав про український каледж в Стемфорді, Конн., і попросив присутніх, щоб зложили відповідні датки на ціль тої школи. Зложили: Луцишин — $2, а по $1: Г. Піскальний, Олієн, Н. Й.; І. Була, О. Луцишин, Ґавонда, Н. Й.; Й. Вітковський, Ірі, Па.; В. Гаврилів, Ірі, Па.; А. Баран, Г. Непорадний, Олієн, Н. Й.; С. Васьків, Олієн, Н. Й.; по 25 центів: Г. Руцька, М. Гаврилів, Ірі, Па.; Дж. Гаврилів, Ірі, Па.; Г. Гаврилів, Ірі, Па., і З. Гаврилів, Ірі, Па. Разом зібрано $11.25.

Гроші ці переслано до Консисторської Канцелярії у Філядельфії з призначенням на каледж. Всім жертводавцям щира подяка, а ювілятам побажання, щоб щасливі й здорові дочекали обходити золоте весілля.

Ілля Була, предсідник 127. від. У. Н. Союзу

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

В понеділок, 9. серпня 1941., в годині 8. рано помер нагло на удар серця член і бувший довголітній урядник Бр. св. Архистратига Михаїла, від. 142. У. Н. Союзу в Елізабет, Н. Дж.,

ЮРІЙ ШЕВЧУК.

Покійний походив зо села Лубянки Нижні, повіт Збараж, Західня Україна. До У. Н. Союзу вступив 12. березня 1909. р., був довший час предсідником братства, основником і першим предсідником Українського Народного Дому, касієром парохії св. Володимира, та предсідником Бр. св. Івана Хрестителя, відділу У. Р. Союзу.

Прожив 57 літ. Оставив в смутку жінку Катерину, чотирьох синів і чотири внуки.

Похорон відбудеться в четвер, 14. серпня 1941., в годині 9. рано, з дому жалоби, 670 Summer St., Elizabeth, N. J.

Проситься членів Бр. св. Арх. Михаїла, від. 142. У. Н. С., взяти участь в похороні.

Вічна Йому память!

Петро Остапчук, секр.

Д-Р ЛУКА МИШУГА.

Шевченко -- Виразник Минулої й Прийдешньої України

(З серії викладів на українські теми, що були влаштовані Департаментом Східньо-Европейських мов Колюмбійського Університету разом з У. Н. Союзом).

(8)

Та як ставились самі українці до словянофільства?

Про численні тайні товариства в Україні, в яких мріли про обєднання словян і визволення України, вже згадувано. А тепер зупинимося на тому, що було з українського боку найважнішим, бо мало в своїх рядах таких видних українських діячів як Микола Костомарів, Петро Гулак-Артемовський (1790-1865), Панько Куліш (1828-1911), що то були навіяні духом Шевченка. Маємо тут на думці „Українсько-Словянське Товариство", або „Кирило - Методіївське Брацтво", засноване в Києві 1846. року. Згідно зо статутом товариства в члени приймалися словяне всіх племен і всіх станів. З точок згадаємо такі:

Точка 7): Тому, що словянські племена исповідують тепер ріжні віроісповідання і мають упередження одно проти одного, товариство старатиметься знищити племінну і релігійну ворожнечу між ними і поширити ідею про можливість примирення ріжниць в християнських церквах.

Точка 8): Товариство старатиметься завчасу викорінити неволю та всяке пониження нижчих кляс і всюди поширювати грамотність.

Точка 9): Як усе товариство в цілости, так і кожний член зокрема мають погоджувати свої діла з евангельськими правилами любови, лагідности й терпіння, а засада — ціль освячує засоби — товариство признає безбожним.

Члени Товариства носили перстень, на якому були імена славних словянських апостолів Кирила і Методія. Печатка Товариства мала напис: „Пізнайте правду й правда визволить вас".

Згідно зо статутом федерація словянських земель повинна бути Словянськими Зеднаними Державами. Київ не мав належати до жадної держави, а мав стати центральним містом зборів спільного сойму. Були вироблені теж і основи конституції словянської федерації. По всіх федеральних державах мали бути однакові основні закони та права, однакова вага, міра й монета, вільна торговля і промисл, але кожний край мав бути автономним щодо заведення у себе внутрішнього ладу, суду, освіти, управи і т. д. Право власности, освіта й управа повинні бути у словян основані на науці Христа.

Братчик Василь Білозерський (1825-99), стверджуючи, що всі словяне є гнетені, пише про положення України, в записці про цілі Товариства, між іншим таке:

„Приєднана до Росії на основі своїх власних прав, вона зносить безліч кривд. Її права призабуто й тепер вона не яко сестра спорідненого народу, але яко раба мусить терпіти все, що тільки може бути нещасного в життю народу". Та, пише далі Білозерський, український нарід буде ще гірше терпіти, але тоді, „коли не будемо нічого робити та спокійно дивитися, як вбивають на наших очах найбільший божий дар — народне життя з його духом, ідеєю і метою, до якої воно повинно змагати". Щоб так не сталося, треба, пише Білозерський, словянам єднатись, бо одинцем *їх переможуть і вони далі будуть в неволі.*

Микола Костомарів видав дві відозви, одну до українців, в якій виложив, що словяни обєднаються так, щоб кожний нарід мав свою републику. Друга відозва є затитулована „До братів москалів і поляків". У ній читаємо таке:

„Браття москалі й поляки, отсе говорить до вас Україна, нещасна сестра ваша, яку ви розпяли і замучили, але вона не памятає лиха, готова простити вам усе та проливати свою кров за вашу волю. Прочитайте отсе братерське посланіє, роздумайте й обміркуйте справу вашого спільного визволення, прокиньтеся зо сну та дрімоти, викорініть з ваших сердець безглузду ворожнечу до себе, запалену царями і панами, на загальну погубу вашої спільної волі, засороміться ярма й кормиги, що давить ваші плечі, засоромтеся вашого власного зіпсуття, прокленіть навіки святотатські імена земного царя і пана, виженіть з вашої душі дух невіри, занесений романськими і ґерманськими народами, та дух заскорузлости, натхнений татарами. Переймiться питомою словянам любовю до людства, згадайте також про ваших братів, що мучаться в шовкових німецьких оковах і в турецьких кіхтях і нехай буде метою життя кожного споміж вас: словянська спілка, загальне братерство, мир і любов Господа нашого Ісуса Христа".

Костомарів каже Польщі, що її розірвали тому, бо вона „погубила сестру свою", себто Україну, але каже далі: „не пропаде Польща, бо її збудить Україна, котра не памятає зла і любить сестру свою так, якби нічого не було між ними".

Під враженням того, що писав Міцкевич про призначення польського народу, як і під впливом демократичних ідей, популярного тоді в цілій Европі французького письменника Лямне (1782-1854), Костомарів заповідає у своїй „Книзі битія українського народу" (інакша назва: „Закон Божий") воскресення України, як теж її призначення і ролю в словянськiм світі ось так:

„І встане Україна зо своєї могили і знову озветься до всіх братів своїх словян, і почують крик її, і встане Словянщина, і не позостанеться ні царя, ні царевича, ні царівни, ні князя, ні графа, ні герцоґа, ні сіятельства, ні превосходительства, ні пана, ні боярина, ні крепака, ні хлопа — ні в Московщині, ні в Польщі, ні в Україні, ні в Чехії, ні у хорутан, ні у сербів, ні у болгар. І Україна буде непідлеглою Річю Посполитою в союзі словянськім. Тоді скажуть всі язики, показуючи рукою на те місце, де на карті буде намальована Україна: От камінь, що ним погордили будівничі, а він ліг основою всього".

Костомарів, а з ним і всі Братчики, мріли про Україну як републику з широкою козацькою конституцією. Вважали, що український нарід є між словянами найкращим представником демократичної стихії, не зараженої шляхотським духом як у поляків, чи самодержавям, як у москалів. Вірили, що визвольна боротьба України — „це була найсвятіша й найславніша війна за свободу, — ледви чи знайдеться в історії подібна їй, — а розділ України — це мерзенне діло, яке тільки можна знайти в історії".

(Дальше буде)

НЕМА ШОВКУ.—Щоб доказати, що й бавовняні панчохи можуть прикрасити жіночі ноги, ця голівудська акторка, Рут Форд, показує свої бавовняні панчохи. Урядники кажуть, що шовкові панчохи незадовго стануть рідкістю.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Збори Сестр. Благовіщення, від. 125., відбудуться в неділю, 17. серпня, в год. 12:30 сполудня, в парохіяльній гали при Оклей і Райс ул. — А. Васильовська, предс.; О. Оленець, 'кас.; І. Подола, секр.

МІЛВОКІ, ВІС. — Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 193., відбудуться в суботу, 16. серпня, в годині 4. пополудні, в церковній салі, 1231 Скат ул. Проситься всіх членів, як місцевих так і позамісцевих, не відтягатися, а прийти на призначену годину. Маємо важні справи до полагоди, бо на 6. годину церковна саля буде занята, тож потім щоб члени не відказували, що вас не повідомлялося. — Й. Сенчишин, пр.; М. Адамчук, кас.; Т. Бареук, секр.

АЛЕНТАВН, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147., відбуде свої місячні збори в неділю, 17. серпня, на гали парохіяльній, 803 Фронт Ст., в 2. годині пополудні. Проситься членів прийти начас. Члени, котрі мають позички в У. Н. Союзі, най поприходять, бо секретар буде мати на зборах виказ їх процентів, тож кожний повинен прийти і заплатити той процент тай позможности сплачувати і позичку. Просимо членів платити свої вкладки начас як за себе так і за діти, бо час тепер дорогий, кожний повинен старатися, щоби вкладка була заплачена найдалі до 25. Довгуючих членів просимо сплачувати старі довги братські. Бож тепер час, що майже кожний годен той довг відділовий сповнити. Члени, що не заплатять вкладок начас, будуть суспендовані. — За уряд: Й. Матковський, предс.; І. Рудакевич, кас.; І. Федорак, секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. — Мітінг Бр. св. О. Николая, від. 104., відбудеться 17. серпня, в годині 3:30. Проситься всіх членів прийти на цей мітінг. Повідомляється членів, котрі довгують до Бр., щоби прийшли і вирівнали свій довг, бо будуть суспендовані. Члени, котрі мають свої діти в молодечім департаменті, що скінчили 18 років життя, мають переписати до старших членів, щоби потім не жалували вразі якогось випадку, що Союз не виплатить належитости, котру мали до цего часу. — Мисак, секр.

ПАСАЙК, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 97., відбудуться 17. серпня, в 2. год. по обіді, в галі церковній, 47. Говп Ев. Проситься членів зійтись на збори начас, щоби не сидіти довго тепер в горячці і ждати на кожного поодинцем, а довгуючих, щоби прийшли і заплатили свій довг, бо в противнім разі будуть суспендовані, бо аж стид, щоби довгувати тепер до каси, коли добрі зарібки є і ті члени, що довгують, добре заробляють. — В. Бродський, предс.; М. Табачук, секр.

LACKAWANNA, N. Y. — Monthly meeting of Branch 475 of the UNA will be held Sunday, August 17, 1941, at 134 Holland Ave., Lackawanna, N. Y., at 2 P. M. — Catherine Boyko, Sec.

ПАСАЙК, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 42., відбудуться в неділю, 17. серпня, в год. 2. попол., в локали У. Н. Дому, 237 Говп Еве. Всіх членів проситься зійтись точно на означений час, бо є багато нових справ до полагодження. Довгуючі члени старайтесь вирівнувати свої вкладки, сеж ліпше для вас, бо чим більше затягнете довгу тим тяжче буде сплачувати. Старайтесь платити кожного місяця. — Петро Головачук, фін. секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮ ГЕЙВЕН, КОН. — Збори Тов. Любов, від. 370., відбудуться в неділю. 17. серпня, в церковній гали, 127 Парк ул., Зараз по Службі Божій. Проситься членів прибути начас. — П. Воляник, предс.; К. Стасюк, кас.; М. Сампара, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Тов. Вільних Козаків, від. 316., відбудуться в четвер, 14. серпня, в Народнім Домі, 831 Джозеф Еевеню, в годині 8. ввечір. Проситься всіх членів прибути на збори. — Н. Ковтун, гол.; М. Луцишин, кас.; В. Іванців, секр.

ПОРІВНАННЯ НІМЕЧЧИНИ З СОВЕТСЬКОЮ РОСІЄЮ.

Простір Німеччини виносить около 250,000 квадратових миль, а населення около 80 міліонів. Простір Советського Союзу виносить около 8,000,000 квадратових миль, а населення має він около 170 міліонів.

Китай є одним з найбагатших у вугілля країв на світі. Як обчисляють його запаси вугілля виносять 243,669,000,-000 тонів.

ЗДОРОВШІ ДІТИ.—Загально сподіваються, що теперішня війна буде мати такий наслідок на Англію, що підростаюче тепер покоління буде сильніше від старшого, бо через обстріл міст дітей треба було вислати на села, де вони живуть серед здоровших обставин, ніж жили би в місті.

З РОСІЙСЬКО-НІМЕЦЬКОЇ ВІЙНИ.—Раненого шофера російського повзу виносить товариш. (Російська світлина).

ТАРЗАН ч. 377. Стратеґія нетрів.

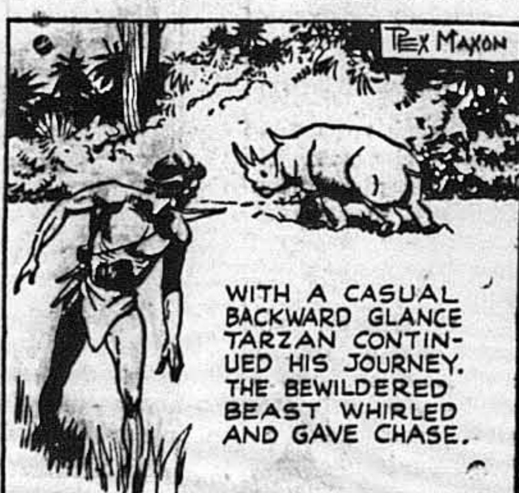
Тарзан не шукав собі сам біди з носорогом. Він хотів собі йти далі і його не зачіпати, колиб те саме робив носоріг.

Тому Тарзан стояв спокійно, вичікуючи, що зробить носоріг. Він не завоpушився аж до хвилі, як носоріг був майже на нім.

В тій хвилині Тарзан з цілої сили підскочив вгору, а носоріг з розгону лише перебіг попід нього.

Кинувши щерaз оком на носорога Тарзан хотів спокійно йти далі. Але озлоблений звір обернувся і знов пустився в сліди Тарзана.